

Turun hallinto-oikeus
Sairashuoneenkatu 2-4
PL 32, 20101 TURKU

Diaarinumero 1355/03.04.04.04.09/2024

Satakunnan hyvinvointialueen lausunto Juhani Vehmaskankaan aluevalituksen johdosta

Selvitys asiaan

Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus on tehnyt 18.6.2024 päätöksen, jolla se on tarkistanut sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palveluiden ehtoja. Päätöksellä on määrätty liikkumisen tukea määrättävän 8 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa oman kotikunnan alueelle. Myönnettyistä matkoista kaksi yhdensuuntaista matkaa on voinut ulottua myös lähikunnan alueelle. Lähikunnalla tarkoitetaan tässä asiayhteydessä naapurikuntaa. Päätöksellä palautettiin oikeustila hyvinvointialueita edeltäneeseen aikaan.

Vehmaskangas on laatinut aluehallituksen päätöksestä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksessaan Vehmaskangas vaati päätöstä muutettavaksi niin, että kuntarajaa ei asetettaisi liikkumisen tuen esteeksi. Perusteeksi hän esitti sosiaalihuoltolaissa mainitun yhdenvertaisen kohtelun ja sen, ettei sosiaalihuoltolaista ilmene, miten kuljetuspalvelua saa rajoittaa.

Oikaisuvaatimuksen johdosta aluehallitus on tehnyt 3.9.2024 päätöksen, jolla se on hylännyt oikaisuvaatimuksen. Tästä päätöksestä Vehmaskangas on valittanut Turun hallinto-oikeuteen.

Hyvinvointialueen lausunto

Vastustamme Vehmaskankaan vaatimuksia. Hyvinvointialueen aluehallituksen tekemä päätös on sosiaalihuoltolain mukainen. Valituksella ei ole täten perusteita, ja se täytyy täten hylätä.

Perustelut

Sosiaalihuoltolain 23 §:n mukaisesti

Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Liikkumisen tukea voidaan järjestää seuraavilla toteuttamistavoilla tai niiden yhdistelmillä:

- 1) julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla;
- 2) saattajapalveluna;
- 3) ryhmäkuljetuksina;
- 4) korvaamalla taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset;
- 5) muulla soveltuvalla tavalla.

Yksilöllisiä kuljetuspalveluja ei järjestetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain nojalla.

Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palvelu on ns. määrärahasidonnainen palvelu. Palvelun järjestäjän, tässä tapauksessa hyvinvointialueen on sitä järjestettävävaraamansa määrärahan puitteissa. Palvelun järjestäjällä on kuitenkin oikeus päättää järjestämänsä palvelun muodoista, ja siitä miten palvelun järjestämiseen varatut määrärahat saadaan riittämään mahdollisimman tehokkaasti.

Sosiaalihuoltolain 4 § 1 momentin 3 kohdan perusteella asiakkaan etua arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, miten eri toimintatavat ja ratkaisut parhaiten turvaavat tarpeisiin nähden oikea-aikaisen, oikeanlaisen ja riittävän tuen. Laajaa asiakasjoukkoa koskevilla etupäätöksissä, kyseisen kohdan toteuttamiseksi ovat hyvinvointialueen asettamat ohjeet ja kriteerit suotavia, jotta asiakkaiden välinen yhdenvertaisuus voisi toteutua. Rajaamalla matkat lähtökohtaisesti palvelunsaajan kotikuntaan kahdella naapurikuntaan suunnatulla matkalla mahdollistettuna hyvinvointialue on katsonut liikkumista tukevan palvelun tulevan järjestettyä mahdollisimman kustannustehokkaasti ja asiakkaiden tarpeisiin vastaavasti samalla hyvinvointialueen asukkaiden välisen yhdenvertaisuuden huomioon ottaen. Mikään valituista

järjestämismuodoista ei ole täysin yhdenvertainen – aina on löydettävissä joku taho, jolle valitusta järjestämismuodosta koituu perusteetonta hyötyä tai haittaa.

Vehmaskankaan esittämissä tapauksissa Harjavallan ja Porin välisissä matkoissa voitaneen yksilöllisten kuljetuspalveluiden järjestämisen sijasta tukeutua toimivaan julkiseen joukkoliikenteeseen, kuten kaupunkien välillä kulkeviin juniin, jotka yllä mainitun SHL 23 § 1 momentin perusteella ovat ensisijainen keino järjestää liikkumisen tuen palveluita.

Vehmaskangas ei ole tuonut valituksessaan esiin, muuten kuin omakohtaisen esimerkin kautta, miten aluehallituksen päätös rikkoisi yhdenvertaisuutta. Koska myös Vehmaskankaan oma ehdotus sisältäisi tilanteita, jotka johtaisivat eriarvoiseen kohteluun riippuen palvelunsaajan asuinpaikasta, hyvinvointialue katsoo valituksen tehdyn enemmänkin tarkoituksenmukaisuusperiaatteella, jolloin valitus on ilmeisen perusteeton.

Oikeudenkäyntikulut

Lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 § 1 momentin mukaisesti oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Hyvinvointialue katsoo, että koska Vehmaskankaan valitus on ilmeisen perusteeton, ja oikeudenkäyntikulujen määrä on pieni, ei ole kohtuutonta, että hän joutuisi pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Satakunnan hyvinvointialue

Anna Alarautalahti-Heurlin
Hallintojohtaja

Liitteet

Aluehallituksen päätös 18.6.2024 § 193 koskien sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tieun tarkistuksia

Aluehallituksen päätös 3.9.2024 § 232 Vastine oikaisuvaatimukseen koskien sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tuen tarkistuksia